

IZJAVA O POLITICI SKUPLJANJA MUZEJSKE GRAĐE GLIPTOTEKE HAZU

2025. – 2030.

1. Opće odredbe

Izjava o politici skupljanja (u daljnjem tekstu: Izjava) usklađena je s osnovnom djelatnošću, vizijom i misijom Muzeja:

- **Vizija** Gliptoteke Hrvatske akademije znanosti i umjetnosti jest afirmirati muzej kao nacionalno središte kiparske umjetnosti te ga pozicionirati kao vodeću instituciju u Hrvatskoj za kiparstvo i sadrene odljeve, prepoznatu kao ključnu muzejsku ustanovu u tom području
- **Misija** Gliptoteke HAZU jest prikupljanje, čuvanje i znanstveno proučavanje kiparske baštine te promicanje i komuniciranje umjetničkog stvaralaštva sveobuhvatnim pristupom. Posebnost muzeja jest njegova dvostruka uloga: očuvanje sadrenih odljeva najznamenitijih nacionalnih kiparskih djela te modernoga i suvremenoga kiparstva, čime se pridonosi očuvanju i razvoju kulturne baštine na lokalnoj, nacionalnoj i europskoj razini.

2. Svrha i ciljevi politike skupljanja

- Sustavno prikupljanje muzejskih predmeta u skladu s misijom ustanove;
- Popunjavanje zbirnog fonda radi stvaranja što cjelovitijih i relevantnih zbirki
- Dokumentiranje i valorizacija kiparske baštine;
- Očuvanje kontinuiteta zbirki kroz dopunu postojećih cjelina i stvaranje novih zbirki/cjelina od kulturnog, umjetničkog, povijesnog i znanstvenog značaja;
- Osiguranje dostupnosti građe za stručna i znanstvena istraživanja, izložbenu i edukativnu svrhu;
- Promicanje i popularizacija umjetnosti i kulturne baštine kroz izlagačku djelatnost, te poticanje zanimanja publike

3. Predmet skupljanja

U razdoblju 2025. – 2030. Gliptoteka HAZU sabire:

a) Sadrene odljeve:

- Antičke, predromaničke, romaničke, gotičke i renesansne skulpture iz Hrvatske; te grčku i rimsku plastiku europske provenijencije;
- Povijesne reljefe, elemente arhitektonske plastike (arhitektonske fragmente, oltarne pregrade i druge oblike sakralne i javne plastike) s hrvatskih povijesnih spomenika.
- Odljeve izrađene uz suglasnost vlasnika originala i u skladu s propisima o autorskim i stvarnim pravima.

b) Moderna i suvremena kiparska djela:

- Skulpture, reljefe, medalje, skice, makete i modele hrvatskih kipara od kraja 19. stoljeća do danas;

- Djela značajna za razvoj domaće kiparske scene, uključujući sudionike nacionalnih izložbi, trijenala i samostalnih autorskih projekata.

c) Dokumentarnu i digitalnu građu:

- Fotografije, nacрте, 3D modele, tehničku i kontekstualnu dokumentaciju povezanu s djelima u zbirkama.

4. Postupci i kriteriji skupljanja

Prikupljanje muzejske građe provodi se putem:

- kupnje, donacija (darovanja), pohrana ili razmjena, nasljeđivanjem i drugim zakonom dopuštenim načinima;
- stručne selekcije i prethodnog mišljenja i preporuka stručnih djelatnika i Malog muzejskog vijeća;
- u skladu s kriterijima zakonitosti, provenijencije, izvornosti, umjetničke i znanstvene vrijednosti.

Muzej neće prihvatiti građu za koju se ne može ustvrditi uredan slijed vlasništva, građu koja nije u skladu s politikom skupljanja niti čije je darovanje uvjetovano neprihvatljivim uvjetima ili stanjem kao i građu koju Muzej ne može sigurno pohraniti.

Kriteriji pri određivanju prioriteta skupljanja građe:

- popunjavanje cjelina stalnih postava
- izrazita umjetnička vrijednost, odnosno kulturno-povijesni kontekst i reprezentativnost
- stupanj raritetnosti, izvornosti (odljeva) i očuvanosti
- edukacijsko, stručno i znanstveno obilježje građe
- komparativna građa i autorske cjeline

Pri skupljanju odljeva, poštuju se sljedeći kriteriji;

- Odljevi skulptura iz javnih muzeja i zbirki koje posjeduju originalne antičke primjerke visoke umjetničke i povijesne vrijednosti s recentnih arheoloških istraživanja.
- Odljevi se naručuju od verificiranih radionica ili muzeja, s naglaskom na preciznu izradu i vjernost originalu.
- Svaki odljev jasno je označen kao replika s dokumentacijom o podrijetlu i izvornom lokalitetu.

Pri skupljanju modernih i suvremenih kiparskih djela, poštuju se sljedeći kriteriji:

- Izvornost i autentičnost odljeva – odljevi modela nastali uz suglasnost autora ili nositelja autorskih prava (otkupljuje autorizirane odljeve nastale za autorova života ili uz suglasnost nositelja autorskih prava),
- Evidentiranost višestrukih odljeva - svaki odljev jasno je označen s dokumentacijom o podrijetlu i broju odljeva,

- Usklađenost s muzejskom misijom i fundusom, tj. zbirkom,
- Sabiru se djela koja predstavljaju značajan primjer autorova opusa ili stvaralačke faze umjetnika, umjetničkoga pravca, razdoblja ili tendencija modernog i suvremenog kiparstva; uzima se u obzir raznovrsnost materijala, tehnika, medija te značaj umjetnika ili djela unutar nacionalne ili regionalne umjetničke scene,

5. Izlučivanje muzejske građe

Izlučivanje građe iz zbirke provodit će se u skladu s Pravilnikom o stručnim i tehničkim standardima za određivanje vrste muzeja, za njihov rad, za smještaj muzejske građe i muzejske dokumentacije (NN 150/23).

Kriteriji za predlaganje postupka izlučivanja:

- građa nije u skladu s misijom Muzeja i politikom sabiranja
- predmeti su uništeni ili u lošem fizičkom stanju te ih nije moguće restaurirati ili konzervirati, zbog čega gube umjetničku, kulturno-povijesnu, znanstveno-obrazovnu i estetsku vrijednost te ne ispunjavaju svoju muzeološku funkciju.
- Muzej nema adekvatne uvjete za pohranu i skrb o predmetu.
- predmeti nabavljeni kao muzeografsko pomagalo
- gubitak, krađa, oštećenje i nenamjerno uništenje predmeta

Postupak izlučivanja

Postupak izlučivanja muzejske građe provodi se temeljem procedure koja je propisana čl. 29 Pravilnika o sadržaju i načinu vođenja dokumentacije o muzejskoj građi i muzejskoj djelatnosti te načinu ostvarivanja uvida u muzejsku građu i dokumentaciju.

Na prijedlog voditelja Zbirke i stručnih djelatnika muzeja, uz prethodne konzultacije s Malim muzejskim vijećem, ovaj prijedlog s razlozima i obrazloženjem izlučivanja upućuje se na mišljenje Razredu za likovne umjetnosti. Temeljem toga mišljenja i uz prethodno odobrenje Hrvatskog muzejskog vijeća, donosi se odluka o izlučivanju i načinu daljnjeg postupanja s izlučenom muzejskom građom i upućuje Upravi HAZU.

Načini izlučivanja

- razmjena s drugim muzejskim i srodnim ustanovama
- darovanje drugim muzejima ili srodnim ustanovama
- pohrana u drugu muzejsku i srodnu ustanovu
- otpis predmeta i uništavanje (kada nisu primjenjivi drugi načini izlučivanja)
- vraćanje prvotnom vlasniku ili darovatelju

6. Suradnja i etičke smjernice

Gliptoteka HAZU ostvaruje suradnju s domaćim i inozemnim institucijama (muzejima, arhivima, institutima, zavodima, obrazovnim ustanovama, crkvama, istraživačkim centrima) radi razmjene znanja i prikupljanja građe na zakonit i transparentan način.

Pri sabiranju građe poštuju se odredbe o autorskom pravu, vlasništvu, stvarnim pravima, etičkim normama ICOM-a, UNESCO-a, Zakona o muzejima, Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara, te drugim zakonskim, podzakonskim i srodnim aktima.